

Kuntalaisten liikkumiseen on panostettu Keminmaassa. Silti ohjausta tarvitaan vielä lisää. Kuva: Nina Susi.

Kysely selvitti hyvinvoinnin

Keminmaa koetaan turvalliseksi. Haasteita taas aiheuttaa muun muassa liikuntasuosituksen alitus.

Keminmaan kunta on tänä vuonna toteuttanut hyvinvointikyselyn, jossa kartoitettiin kuntalaisten ajatuksia omasta hyvinvoinnistaan ja siihen liittyvistä tekijöistä. Kyselyyn saivat vastata kaikki yli 13-vuotiaat kuntalaiset.

Vastauksia kertyi lähes 400. Vastaajista yli 70 prosenttia oli naisia. Ikäluokasta 65-vuotiaat ja vanhemmat vastauksia tuli eniten.

Ilahduttavaa oli myös nuorten ikäluokkien, kuten 13-15-vuotiaiden vastaajien vastausten hyvä kattavuus

”Vastausmäärästä pystyi jo tekemään linjauksia kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Tavoitteena olikin saada kuntalaisten näkemyksen mukaan terveyden ja hyvinvoinnin suunnittelutyöhön”, kertoo kunnan vapaa-aikasihteeri **Sanna Jussila**.

Kyselyyn vastanneet Keminmaan asukkaat kokevat hyvinvointinsa ja sen ennusteen olevan pääasiassa hyvällä tasolla. Asuinkuntana Keminmaa nähtiin hyvässä valossa – turvallisena ja rauhallisena paikkana.

Päihteiden käyttö näytettiin vähäisenä. Vastusten perusteella huolestuttavaa alkoholin käyttöä ilmeni jonkin verran 30-59-vuotiaiden ja yli

65-vuotiaiden keskuudessa.

Huolestuttavaa sen sijaan on, että liikuntasuositukset toteutuvat vain kolmanneksella vastaajista. Kestävyyssiikuntaa harrastetaan, mutta lihaskunto-osuus jää liian usein tekemättä.

Yli puolet vastanneista kertoivat olevansa ylipainoisia. Erityisesti vanhempiin ikäluokkiin siirryttäessä kyseessä tuntui olevan mittava ongelma. Myös yksinäisyys korostui vastaajien keskuudessa. Satunnaisesti, melko usein tai jatkuvasti yksinäisyydestä kärsi 45 prosenttia ja etenkin alle 30-vuotiaat.

”Kyselystä kävi ilmi, että yli puolet heistä, jotka ko-

kevat tarvitsevansa apua arjessa, eivät saaneet apua ollenkaan tai riittävästi”, Sanna Jussila kertoo.

Kunnassa pysytään nyt kyselytutkimuksen perusteella tekemään linjaukset siitä, mihin eri osa-alueisiin ensimmäisenä tarvitaan apua ja tukea.

”Nyt on helpompi tehdä konkreettisia panostuksia erityisesti liikunnan edistämiseen, nuorten ja ikääntyneiden hyvinvointiin, ylipainon vähentämiseen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen parantamiseen”, vapaa-aikasihteeri linjaa.

Kyselyn tulokset tulevat Keminmaan kunnan verkkosivuille nähtäville.

Vaikuttajaryhmillä tärkeä työ

Nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto pitävät kuntalaisten puolta.

Keminmaan kunnassa toimivat vaikuttajaryhmät ovat tärkeä osa ketjua, jonka tarkoituksena on taata hyvinvointia kaikille kunnan asukkaille.

Nuorisovaltuuston tehtävänä on saada keminmaalaisten nuorten oma ääni kuuluviin. Puheenjohtaja **Jessica Niskasen** mukaan nuorisovaltuusto joutuu usein turvautumaan asioissa suoraan kunnanvaltuuston jäseniin, jotka voivat saada asioita eteenpäin.

Kunnanvaltuutetut ottavat myös itse helposti yhteyttä nuorisolautakuntaan.

”Meiltä pyydetään lausuntoja ja mielipiteitä, kuten esimerkiksi uusien nuorisotilojen suunnittelun osalta on tehty. Edellisellä kaudella otimme esille alikulun kohdalla olevat vaaralliset portaat. Ehkä meidän puheemme auttoivat, koska portaat poistettiin”.

Vanhusneuvoston tehtävänä on ikäihmisten hyvinvoinnin etujen ajaminen. Puheenjohtaja **Marja-Terttu Saglam** sanoo, että vanhusneuvosto tekee päättäjille tiettäväksi, mikä on ikäihmisten maailmassa tärkeää.

”Työmme vaikeutui, kun hyvinvointilautakunta lakkautettiin. Asiat käsitellään nyt sivistystoimen, teknisen toimen ja Laphan kautta, ja Laphaan ei niin vain vaikutetakaan”.

Saglam kiittää sitä, että kunnassa on nyt positiivinen viire. Neuvosto voi valtuustossa nostaa esille ikäihmisten asioiden parantamista. Myös Laphan kanssa pidetään yhteistyöpalavereita.

”Sieltä lupauksia tulee, mutta eivät ne toteudu. Toiveena on, että kunnan hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuustyöryhmä toimii ja saadaan sitä kautta esille ennaltaehkäiseviä asioita

ikäihmisten elämään”.

Vammaisneuvosto on Keminmaan kunnan alueella toimivien vammaisjärjestöjen sekä kunnan ja seurakunnan yhteistyöelin. Tärkeintä on edesauttaa vammaisten asioita ja heidän hyvinvointiaan.

Hyvinvointialueen toiminta vaikeuttaa nyt vammaisneuvoston työtä. Päätökset ovat hyvinvointialueella erilaisia ja monesti ne tulevat yllätyksenä, puheenjohtaja **Pirjo Uusitalo** sanoo.

”Laphan myötä on tullut kovia muutoksia. Ja kun yritämme saada Laphalta vastauksia, niin ei niitä meinaa saada. Meillä neuvostona ei ole mitään päätäntävaltaa, vaan tuomme ongelmia esille”.

Vammaisneuvoston näemyksen mukaan terveyskeskuksesta on ollut vaikeuksia saada tiettyjä apuvälineitä. Erityishuolena neuvostolla ovat vanhenevat mielenterveyspotilaat, jotka tarvitsevat esimerkiksi asumiseensa erityistä rauhaa. Vammaisneuvosto tekee yhteistyötä asioissa vanhusneuvoston kanssa.

Nuorisovaltuustolta kysytään mielipiteitä nuorten asioihin liittyen, kuten uusista nuorisotiloista. Kuva: Nina Susi

Osallistava budjetti päätettiin lasten ja nuorten hyväksi

Keminmaan kunnan talousarviossa 2024 varattu 10 000 euron määräraha osallistavaan budjettiin käytetään ulkokoripallotelineisiin, joita voi

käyttää sekä koulu- että vapaa-ajalla.

Koripallotelineet sijoitetaan yläkoulun välituntipihalle, alakoulujen välitunti-

pidoille tai muiden urheilualueiden yhteyteen.

Kuntalaiset saivat maaliskuussa ehdottaa eri vaihtoehtoja 10 000 euron

käytöstä. Ehdotuksia tuli nelisenkymmentä, joista äänestykseen valittiin kolme vaihtoehtoa. Näistä eniten ääniä sai ulkokoripallotelineet.

Upouudessa B-talossa asutaan jo

Asukasvalinnat kaikkiin uusiin asuntoihin tehtiin keväällä.

Keminmaan uuden vanhustentalo B:n asunnot ovat jo käytössä. Asukasvalinnat teki kunnanhallinto ARA:n eli Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen yleisten kriteerien vuoksi.

”Uuteen vanhustentaloon saatiin ARA:n rahoitusta, jonka vuoksi sitä koskevat eri määräykset kuin muita olemassa olevia vanhustentaloja. ARA esimerkiksi vaatii, että talon käyttötarkoitus pitää olla muutettavissa ja että asunnot pitää olla vuokrattavissa myös muille kuin ikäihmisille”, tekninen johtaja **Jussi Korpi** kertoo.

”Siksi asunnoissa esimerkiksi keittiön kaapit ja hyllyt ovat normaalikorkeudella. Vanhustentalo on nor-

maalia vuokra-asumista, jotka on rakennettu iäkkäiden ihmisten asunnoiksi, mutta niissä ei ole palveluasumisen palveluita”.

Teknisen johtajan mukaan tilanne elää asuntojen suhteen vuokralaisten vaihtaessa asuntoa. Kun asuntoja vapautuu, ne tulevat uudelleen vuokrattaviksi.

”Keminmaan vuokra-asunnot tekee vuokrasopimukset, mutta kunnan hallintojohtaja vahvistaa ne”.

Keminmaan vanhustentalojen vanhempien rakennusten osalta kunta tulee tekemään vielä tarkempia selvityksiä, joilla kartoitetaan rakennusten kunto. Taustalla on järkipäätös siitä, että huonokuntoista rakennusta ei ensin korjata, ja sitten pureta.

Vanhustentalot C ja D on ollut tarkoitus vielä

Vanhan A-talon kunto selvitetään, kun taas upouusi B-talo ei hetkeen tarvitse toimenpiteitä.

remontoida, mutta A-talo asutaan loppuun ja puretaan sitten pois.

”Vanhassa B-talossa tuli akuutiksi ongelmaksi lämmitysputken vuotaminen betonilaatan alapuolelle. A-talo on saman ikäinen

kuin vanha B-talo, joten sinne voi tulla muutaman vuoden kuluttua samoja ongelmia”, Korpi sanoo.

A-talo on valmistunut vuonna 1972. C- ja D-talo ovat molemmat vuoden 1980 tuotoksia.

”Viranhaltijana on opettavaista”

Jon Kangas aloitti maaliskuussa Keminmaan kunnan kiinteistöpäällikkönä.

Ennen kunnan palvelukseen astumista hän työskenteli Tampereella erilaisissa rakennusalan asiantuntijatehtävissä.

”Valmistuin Tampereella rakennusinsinööriksi vuonna 2011 ja jäin sinne sen jälkeen. Kaikkiaan 16 vuotta oli poissa Meri-Lapista, kunnes viime syksynä muutin perheen kanssa takaisin seudulle”, synnyinkaupunkinsa Tornion puolella asuva Kangas kertoo.

Työurallaan Jon Kangas on tehnyt muun muassa rakennusten kuntotutkimuksia ja -arvioita ja urakoinut erilaisia julkisia rakennuksia,

kuten kouluja. Keminmaassa hän vastaa kiinteistöpäällikkönä tilapalveluista.

”Tärkeintä on huolehtia määrärahojen riittävästä ja siitä, että niillä rahoilla tehtäisiin oikeita ja tarpeellisia asioita. Hankin tietoa päättäjille, jotta voivat sitten tehdä päätökset”.

Kangas pitää viranhaltijan töitä opettavaisina. Niissä joutuu hänen mielestään harkitsemaan päätöksiä paljon enemmän kuin yksityisellä puolella. Viranhaltijan täytyy ajatella kuntalaisten etua, rahaa ja vallankäyttöä.

”On tosin hankalaa, kun moneen kiinteistöjä ja rakennuksia koskevaan asiaan joutuu sanomaan myös ei. Olen ajatellut sen olevan etu, että en ole henkilökohtaisesti sidoksissa paik-

kakuntaan. Asioita pystyy käsittelemään puolueettomasti. Mutta seutukuntana ja kokonaisuutena Meri-Lappi on minulle tietysti tärkeä”.

Jon Kankaan vapaa-ai-kaan kuuluu luonto eri muodoissaan. Hän tekee myös musiikkia ja toimii musiikin parissa.

Kuntaan on tulossa selkeä syksy

Keminmaan kunnan tämän syksyn toimenpiteet nojaavat kuntastrategiaan, jonka mukaan kaikki kunnan keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan.

Syksyn aikana Keminmaassa muun muassa tehdään tuulivoiman periaatepäätös ja neuvotellaan kalatieasiasta. Kuten joka syksy, niin myös tänä syksynä tärkeä työ on kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman laatiminen.

”Valtuuston kesällä päättämä talousarvioraami sisältää määrärahoja isoille investoinneille, joista koulukeskuksen investointi on suurin”, kunnanjohtaja **Hannele Matinlassi** kertoo.

”Syksyn aikana koulukeskuksen investoinnista tehdään tarveselvitys ja hankesuunnitelma, joilla selvitetään, onko järkevämpää rakentaa uusi koulukeskus eli monitoimitalo, vai remontoida vanha. Kunnan budjetin pienentyttyä huomattavan paljon on talouden, toimintojen ja investointien suunnittelu ja ennakkointi erityisen tärkeää”.

Kuntastrategian mukaisesti valtuusto tekee syksyn aikana päätöksen tuulivoimasta. Toisena kuntastrategisena työnä on tehdä ilmastosuunnitelma Keminmaan kunnalle. Kolmantena energiaan liittyvänä asiana kunnan

Kunnanjohtaja Hannele Matinlassi odottaa syksystä selkeää, mutta työntäyteistä.

olisi päätettävä, miten kunnassa tulevaisuudessa tuotetaan kaukolämpöä.

Kunnassa kehitetään kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia. Kuntalaisten, viranhaltijoiden ja päättäjien välistä keskustelua lisätään, ja palautekanavan käyttöä tehostetaan. Lisäksi kuntalaiset osallistetaan vaikuttamaan asioihin kuntalaiskyselyn voimin.

”Myös yritysten kanssa tehtävään yhteistyötä kehitetään. On toimittava siten, että päätöksenteko

huomioi yritystoiminnan ja että yrityksille tehdään mahdollisimman hyvät edellytykset tulla Keminmaahan ja toimia täällä”, kunnanjohtaja sanoo. ”Elinvoimalupauksen toteuttamista jatketaan”.

Vesivoimayhtiö PVO-Vesivoima Oy on osoittanut halukkuutensa ostaa kunnan omistuksessa olevat Isohaaran kalatiet. Myyntiasia on tehty valmistelutöitä, ja kuntalaisille ja asianosaisille on pidetty kuntalaistilaisuuksia.

”Valtuuston syksyn ohjel-

massa on päättää kalateiden myyntiasia. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston tekemä velvoitepäätös ei ole suoraan tekemisissä myyntiasian kanssa”, Hannele Matinlassi kertoo.

Hyvinvointialue tuottaa palveluita kunnan asukkaille. Niissä on tapahtunut ja tapahtuu muutoksia, joista kunta ei päättää. Keminmaassa on syksyn aikana tavoitteena kehittää kunnan ja hyvinvointialueen välistä yhteistyötä. Yhdessä tehtävä työ kuntalaisten eteen on hedelmällisin toimintatapa.

Etätööhje päivittyi kunnassa

Keminmaan kunnan työntekijät ja viranhaltijat voivat uuden ohjeen mukaan olla enintään kaksi päivää viikossa etätöissä, olettaen töiden sallivan sen. Etätöiläiset laittavat ilmoituksen

ovelleen, mistä numerosta hänet saa kiinni, tai kenneltä muulta saa saman palvelun. Oleellista on, että palvelun saatavuus ei saa vaarantua etätöiden vuoksi.

Tapahtuu Keminmaassa:

Yhdessä ulos - Vie vanhus ulos -kampanja
16.-29.9.2024
Keminmaan Taiteiden Yö -tapahtuma
05.10.2024, kello 12:00-22:00
Vanhusten viikko 2024 - teemana
”Tehdään arjesta juhla”
7.-13.10.2024

Painatus: Länsi-Pohjan kirjapaino
Jakelu: Keminmaan kunnan talouset
Päätoimittaja: Anne Puotiniemi

Toimittaja/Kuvat: Auni Vääräniemi
Taitto: Mainostöimistö
Visual Design Oy